Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2015. gada 15. decembrī
(OR. en)

15356/15

ELARG 73
COWEB 150

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	15234/15 ELARG 70 COWEB 148
Temats:	PAPLAŠINĀŠANĀS UN STABILIZĀCIJAS UN ASOCIĀCIJAS PROCESS – Padomes secinājumi

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu, kurus Padome pieņēma 2015. gada 15. decembrī.

PIELIKUMS

VISPĀRĒJO LIETU PADOME

PADOMES SECINĀJUMI PAR PAPLAŠINĀŠANOS UN STABILIZĀCIJAS UN ASOCIĀCIJAS PROCESU

1. Padome ņem vērā Komisijas 2015. gada 10. novembra paziņojumu par ES paplašināšanās stratēģiju un ziņojumus par Turciju, Melnkalni, Serbiju, bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, Albāniju, Bosniju un Hercegovinu un Kosovu *, un tajos ietvertos secinājumus un ieteikumus. Padome pauž gandarījumu par to, ka Komisija pastiprināti koncentrējas uz pašreizējo stāvokli, plašāku norādījumu sniegšanu, kā arī labāku ziņošanas saskaņošanu.

2. Saskaņā ar atjaunoto konsensu par paplašināšanos, ko Eiropadome apstiprināja 2006. gada 14. un 15. decembrī, un Padomes 2014. gada 16. decembra secinājumus, Padome vēlreiz atkārto, ka paplašināšanās joprojām ir svarīga Eiropas Savienības politikas joma un ieguldījums mūsu kontinenta miera, demokrātijas, drošības un labklājības veicināšanā. Šajā sakarā Padome atkārtoti apliecina ES stingro atbalstu Rietumbalkānu valstu Eiropas perspektīvai. Turcija joprojām ir svarīga partnere daudzās jomās. Aktīvas un uzticamas pievienošanās sarunas, kurās ievērotas ES saistības un izvirzītie nosacījumi, palīdzēs ES un Turcijas attiecībās, lai īstenotu to pilnu potenciālu.

3. Saskaņā ar iepriekšējiem Padomes secinājumiem un saistībā ar Kopenhāgenas politiskajiem kritērijiem un stabilizācijas un asociācijas procesu, kas joprojām ir kopīgais pamats attiecībām ar Rietumbalkānu valstīm, Padome atkārtoti apstiprina, ka saskaņā ar atjaunoto konsensu par paplašināšanos ir vajadzīgi taisnīgi un stingri nosacījumi un paša nopelnu princips apvienojumā ar ES spēju visās tās dimensijās integrēt jaunas dalībvalstis.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DPR 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

4. Padome joprojām lielu nozīmi piešķir paplašināšanās procesa uzticamībai, kas aizvien vēl ir būtisks reformas impulsa uzturētājs. Sabiedrības atbalstu paplašināšanās ieguvumiem un saistībām, kā arī izpratni par tiem vajadzētu vairot ar uzlabotas stratēģiskās komunikācijas palīdzību. Padome gaida, ka Komisija un EĀDD īstenos plānu pastiprināt savus centienus un darbības, nemitīgi iesaistot arī dalībvalstis un partnerus šajā jomā. Padome atzinīgi vērtē Komisijas nepārtrauktos centienus pastiprinātu uzmanību pievērst fundamentālām reformām procesa sākumā, jo īpaši tiesiskumam, pamattiesībām, ekonomikas attīstībai un konkurētspējai, un demokrātisku iestāžu un valsts pārvaldes reformas nostiprināšanai.

5. Tiesiskums ir pamatvērtība, kas ir ES pamatā un ir gan paplašināšanās procesa, gan stabilizācijas un asociācijas procesa kodols. Galvenās grūtības joprojām ir saistītas ar tiesiskuma nostiprināšanu, tostarp īstenojot tiesu iestāžu reformas un apkarojot organizēto noziedzību un korupciju, kā arī ar pamattiesībām, tostarp pie minoritātēm piederošu personu tiesībām, ar nediskriminējošu attieksmi pret nacionālajām minoritātēm, kā arī ar risinājumu jautājumam par diskrimināciju pret vismazāk aizsargātajām grupām, piemēram, romiem un lesbietēm, gejiem, biseksuāļiem, transpersonām un interseksuāļiem (LGBTI). Padome ir nopietni nobažījusies par nepilnībām vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības jomā un uzskata, ka šīs nepilnības būtu jārisina izlēmīgi un efektīvi. Jāturpina darbs arī pie dzimumu līdztiesības veicināšanas. Ir ārkārtīgi svarīgi, lai pienācīgi darbotos demokrātiskas iestādes, prasot īstenot iekļaujošu politisku dialogu un panākt kompromisus, konkrēti parlamentos, kā arī īstenot valsts pārvaldes reformu. Ir jānodrošina labvēlīga vide pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Ir vajadzīgi papildu centieni, lai uzlabotu ekonomikas pārvaldību, konkurētspēju, uzņēmējdarbības vidi, izaugsmi un darbvietu radīšanu, lai nodrošinātu noturīgu ekonomikas attīstību. Visās minētajās jomās ir jābūt stingriem pierādījumiem par reformu īstenošanu, kas vainagojusies ar taustāmiem rezultātiem.

6. Labas kaimiņattiecības un reģionālā sadarbība ir būtiski elementi paplašināšanās procesā, kā arī stabilizācijas un asociācijas procesā un veicina labklājību, stabilitāti, izlīgumu un tādu atmosfēru, kas ir labvēlīga, lai pievērstos vēl neizspriestiem divpusējiem jautājumiem un pagātnes mantojumam. Kopumā ir vajadzīgi nepārtraukti centieni, lai risinātu divpusējus strīdus – tostarp robežstrīdus –, kuriem vēl nav rasts risinājums, lai nodrošinātu, ka tiem nav nelabvēlīgas ietekmes uz pievienošanās procesu. Neatrisinātās domstarpības un jautājumi būtu jāatrisina atbilstīgi starptautiskajām tiesībām un iedibinātiem principiem, tostarp īstenojot juridiski saistošus nolīgumus, *inter alia* Līgumu par pēctecības jautājumiem.

7. Padome pauž gandarījumu par pozitīvo attīstību Dienvidaustrumu Eiropas un Rietumbalkānu reģionālās sadarbības jomā, jo īpaši par panākumiem, kas reģiona iekšienē un ar ES gūti infrastruktūras savienojumu jomā, tostarp attiecībā uz savienojumu programmu. Tā pilnībā atbalsta iniciatīvas un struktūras, ar kurām tiek nostiprināta iekļaujoša reģionālā sadarbība. Padome arī atzinīgi vērtē pūles, kas ir pieliktas, lai pārvarētu pagātnes mantojumu, sekmētu izlīgumu un atbalstītu iekļaujošu reģionālo sadarbību, tostarp veicinot iecietības atmosfēru un nosodot visa veida naida kurināšanu vai kaujiniecisku retoriku. Padome vēlreiz atkārto, ka ir jāizvairās no jebkādiem nesaskaņu iemesliem vai darbībām, kas varētu kaitēt labām kaimiņattiecībām un domstarpību mierīgai risināšanai. Šajā sakarā centieni ir nepārtraukti jāturpina, tostarp saistībā ar visu minoritāšu aizsardzību, vienlīdzīgu tiesību nodrošināšanu visiem pilsoņiem un ar pazudušu personu un bēgļu atgriešanu saistīto jautājumu risināšanu. Padome uzsver, ka ir jāturpina iekšējo kara noziegumu lietu izskatīšana, kā arī jārisina jautājums par nesodāmību par kara noziegumiem un jānodrošina atbildība, tostarp pilnībā sadarbojoties ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai (*ICTY*) un ar *EULEX* Īpašo izmeklēšanas darba grupu un speciālo lietu palātām un atbalstot to darbu.

8. Lai gan Padome jo īpaši atzīst vīzu režīma liberalizācijas nozīmi pilsoņiem, tā mudina Komisiju turpināt, tostarp ar pārraudzības mehānisma palīdzību, cieši uzraudzīt to, kā tiek īstenoti visi attiecībā uz vīzu liberalizāciju paredzētie nosacījumi. Padome mudina attiecīgās iestādes aktīvi turpināt centienus, lai veiktu visus vajadzīgos pasākumus pret bezvīzu režīma ļaunprātīgu izmantošanu.

9. Padome uzsver, ka arvien svarīgāk ir turpināt padziļināt sadarbību ārpolitikas jautājumos un pakāpeniski pieskaņot savas nostājas ES ārpolitikas nostājām, jo īpaši jautājumos, kas skar būtiskas kopējas intereses, piemēram, ierobežojošo pasākumu jomā.

10. Atbilstīgi valstu un to valdību vadītāju 2015. gada 12. februāra neoficiālās sanāksmes norādījumiem un Padomes secinājumiem par atjaunoto Eiropas Savienības iekšējās drošības stratēģiju (2015–2020) Padome atgādina, cik svarīga ir pastiprināta sadarbība ar Rietumbalkāniem un Turciju cīņā pret terorismu, jo īpaši attiecībā uz cīņu pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, cīņu pret terorisma finansēšanu, cīņu pret radikalizāciju un tās novēršanu un pastiprinātām robežkontrolēm, maksimāli izmantojot tādas reģionālas platformas kā Rietumbalkānu terorisma apkarošanas iniciatīva un Zalcburgas forums. Padome aicina Rietumbalkānu partnerus pastiprināt juridiskos un operacionālos pasākumus cīņā pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, jo īpaši uzlabojot pastāvošu datubāzu izmantojumu un informācijas apmaiņu. Komisija tiek aicināta risināt šo jautājumu saistībā ar tās pirmspievienošanās atbalstu.

11. Padome izsaka atzinību Turcijai un Rietumbalkānu valstīm, šobrīd jo īpaši Serbijai un bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, par to centieniem bēgļu un migrācijas krīzes risināšanā, kura ir nopietni ietekmējusi reģionu. Padome aicina izvērst ciešāku sadarbību starp ES un reģionu, kā arī reģiona iekšienē. Tas ir steidzami jādara nolūkā turpināt risināt izveidojušos situāciju, lai identificētu personas, kurām vajadzīga aizsardzība, sniegtu palīdzību, aizsargātu ES ārējās robežas, apkarotu migrantu tirdzniecību un kontrabandu un novērstu nelikumīgu migrāciju. Padome aicina turpināt īstenot ieteikumus, kuri ietverti deklarācijā, kas tika pieņemta Augsta līmeņa konferencē par Vidusjūras austrumdaļas un Rietumbalkānu ceļu. ES izmantos paplašināšanās procesa un stabilizācijas un asociācijas procesa ietvaros pieejamos finanšu instrumentus un tehnisko palīdzību, tostarp Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA II*), lai nostiprinātu sadarbību un sniegtu palīdzību šajā jomā.

12. Padome atgādina par nepārtraukto ES finansiālo palīdzību paplašināšanās procesam un stabilizācijas un asociācijas procesam, jo īpaši Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA II*) veidolā, koncentrējoties uz galvenajām prioritātēm un lielāku saskaņotību starp finanšu palīdzību un vispārējiem panākumiem, kas ir gūti, īstenojot pirmspievienošanās stratēģiju, palielinātu budžeta atbalstu un prioritāšu noteikšanu projektiem.

PAPLAŠINĀŠANĀS

TURCIJA

13. Padome vēlreiz apstiprina, ka tā piešķir lielu nozīmi ES attiecībām ar Turciju, kas ir kandidātvalsts un svarīga Savienības partnere, kā to apliecina nesenā ES un Turcijas vadītāju sanāksme. ES vajadzētu arī turpmāk būt nozīmīgam Turcijas politisko un ekonomikas reformu atskaites punktam. Padome pauž gandarījumu par Turcijas jaunās valdības nesen no jauna apstiprināto apņemšanos virzīties uz pievienošanos ES. Atgādinot Eiropadomes 2015. gada 15. oktobra secinājumus, ir no jauna jāaktivizē pievienošanās process, lai panāktu progresu sarunās saskaņā ar sarunu programmu un attiecīgajiem Padomes secinājumiem. Šajā sakarā Padome pauž gandarījumu par 17. sadaļas (Ekonomiskā un monetārā politika) atvēršanu 2015. gada 14. decembrī. Padome ir gatava pilnībā atbalstīt Turciju, ja tā vēlas pastiprināt darbu, lai izpildītu atvēršanas kritēriju kopumu, jo īpaši 5., 8. un 19. sadaļā ietvertos kritērijus. Padome ņem vērā Komisijas ieceri 2016. gada pirmajā ceturksnī iesniegt vairāku sadaļu sagatavošanas dokumentus, neskarot dalībvalstu nostājas. Turcija var paātrināt sarunu tempu, gūstot panākumus kritēriju un sarunu programmas prasību izpildē un ievērojot savas līgumsaistības pret ES.

14. Šajā sakarā un pamatojoties uz nesen notikušās ES un Turcijas vadītāju sanāksmes rezultātiem, Padome pauž gandarījumu par plašo un saskaņoto stratēģisko iesaisti un par visaptverošo politisko dialogu, kas norisinās iedibinātās sadarbības sistēmas ietvaros, tostarp ministru līmenī. Padome arī pauž gandarījumu par sadarbību ar Turciju svarīgās kopīgu interešu jomās un saistībā ar tādiem pārbaudījumiem kā migrācija, terorisma apkarošana, enerģētika, ekonomika un tirdzniecība, tostarp Muitas savienība, kā tas norādīts Padomes 2014. gada 16. decembra secinājumos. Šīs būtiskās iesaistes papildina iestāšanās sarunas, un Padome ir gatava vēl vairāk izvērst sadarbību ar Turciju iedibinātajos satvaros. Padome aicina Turciju atbilstoši sarunu programmai pakāpeniski pieskaņot savu politiku ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai.

15. Padome izsaka atzinību Turcijai par tās dāsnumu, uzņemot vairāk nekā 2 miljonus Sīrijas bēgļu un risinot to vajadzības. Padome pauž gandarījumu par to, ka 2015. gada 29. novembrī ir aktivizēts ES un Turcijas kopīgais rīcības plāns attiecībā uz bēgļiem un migrācijas pārvaldību, kas ir daļa no plašas sadarbības programmas, kuras pamatā ir kopīga atbildība, savstarpējas saistības un rezultāti. Padome cer ciešā sadarbībā ar Komisiju pārraudzīt tā ātru un efektīvu īstenošanu, lai panāktu rezultātus jo īpaši attiecībā uz nelikumīgo migrantu pieplūduma apturēšanu un noziedzīgo kontrabandas tīklu izjaukšanu.

16. Padome ir pozitīvi noskaņota par to, ka Turcija attiecībā uz tiesību aktu saskaņošanu ar ES *acquis* ir sasniegusi labu sagatavotības līmeni daudzās jomās, jo īpaši attiecībā uz ekonomikas kritērijiem. Tomēr vairāki notikumi rada pamatu nopietnām bažām. Turcijai ir nekavējoties jānovērš būtiskās nepilnības, kas konstatētas Komisijas ziņojumā, proti, tādās jomās kā tiesiskums un pamattiesības, un jāpievēršas tām pastiprināti. Būtu jārīkojas nekavējoties, jo īpaši jānovērš tiesu iestāžu neatkarības un objektivitātes apdraudējumi un vērā ņemamais regress vārda brīvības un pulcēšanās brīvības jomā. Padome ar īpašām bažām norāda uz tiesvedību pret kritiskiem plašsaziņas līdzekļiem, žurnālistiem, rakstniekiem, kā arī sociālo mediju platformām un lietotājiem. Padome aicina Turciju nodrošināt, ka tiek pilnīgi ievērots varas nodalīšanas princips un cilvēktiesības, tostarp sieviešu, bērnu un pie minoritātēm piederošu cilvēku tiesības, ticības brīvība un īpašumtiesības, kā arī aicina uzlabot visu Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildi. Padome atgādina, ka saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 46. pantu līgumslēdzējas puses apņemas pakļauties Tiesas galīgajam spriedumam visās lietās, kurās tās ir strīdus puses. Par prioritāti vajadzētu noteikt arī citu svarīgu jomu risināšanu, kurās nav konstatēts nekāds progress, vai arī tas ir ļoti niecīgs, piemēram, cīņu pret korupciju. Lai atrisinātu šos un citus jautājumus, Padome uzskata, ka sadarbības pastiprināšana tiesiskuma un pamattiesību jomās pavirzīs Turciju tuvāk Eiropas Savienībai. Šajā sakarā Padome ņem vērā Komisijas apņemšanos 2016. gada pirmajā ceturksnī pabeigt sagatavošanas darbus šajās svarīgajās jomās, neskarot dalībvalstu nostājas.

17. Padome nosoda visus Turcijā notikušos teroristu uzbrukumus un vardarbību un pauž solidaritāti ar Turcijas iedzīvotājiem. Padome apņemas sniegt atbalstu cīņā pret terorismu, vienlaikus ievērojot cilvēktiesības, pamattiesības un starptautiskās tiesības.

18. Attiecībā uz situāciju Turcijas dienvidaustrumos Padome aicina nekavējoties apturēt teroristu vardarbību un stingri mudina puses atsākt miera sarunas, lai panāktu noturīgu politisku risinājumu kurdu jautājumā. Tas varētu palīdzēt izbeigt ar to saistīto terorismu un atvieglot ekonomisko un sociālo attīstību reģionā.

19. Attiecībā uz vīzu režīma liberalizāciju Padome atzīmē, ka ES un Turcijas kopīgā rīcības plāna attiecībā uz bēgļiem un migrācijas pārvaldību sekmīga īstenošana varētu paātrināt vīzu režīma liberalizācijas ceļveža izpildi attiecībā uz visām iesaistītajām dalībvalstīm. Lai gan Padome pauž nožēlu par Turcijas šajā sakarā paustajiem vienpusējiem paziņojumiem, kuriem nav juridiska spēka, tā uzsver, cik svarīgi ir pilnībā un reāli īstenot atpakaļuzņemšanas nolīgumu un vīzu ceļvedi attiecībā pret visām dalībvalstīm, tostarp nodrošināt sadarbību tieslietu un iekšlietu jautājumos un to, ka Turcijas teritorijā bez vīzām nediskriminējoši var iekļūt visu ES dalībvalstu pilsoņi. Kamēr tas nav panākts, prioritāte joprojām ir pienācīgi īstenot spēkā esošos divpusējos atpakaļuzņemšanas nolīgumus un noteikumus, kas ietverti līdzīgos nolīgumos starp Turciju un ES dalībvalstīm, kā arī nostiprināt kopējo robežu pārvaldību ar visām ES dalībvalstīm. Padome gaida Komisijas nākamos ziņojumus 2016. gadā par Turcijas panākto progresu tās vīzu režīma liberalizācijas ceļvedī noteikto prasību izpildē.

20. Atbilstīgi sarunu programmai un iepriekšējiem Eiropadomes un Padomes secinājumiem Padome vēlreiz atkārto, ka Turcijai ir nepārprotami jāapņemas uzturēt labas kaimiņattiecības un domstarpības risināt mierīgi saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem, vajadzības gadījumā vēršoties Starptautiskajā Tiesā. Šajā sakarā Savienība vēlreiz pauž nopietnas bažas un aicina Turciju izvairīties no jebkādiem draudiem vai darbībām pret kādu dalībvalsti, kā arī no nesaskaņu iemesliem vai darbībām, kas kaitē labām kaimiņattiecībām un domstarpību mierīgai risināšanai. Turklāt ES atkal uzsver ES dalībvalstu visas suverēnās tiesības. Tās *inter alia* ietver tiesības slēgt divpusējus nolīgumus un izpētīt un iegūt dabas resursus saskaņā ar ES *acquis* un starptautiskajām tiesībām, tostarp saskaņā ar ANO Jūras tiesību konvenciju, un arī uzsver to, ka ir jārespektē dalībvalstu suverenitāte pār to teritoriālajiem ūdeņiem un gaisa telpu. Padome atgādina, ka Eiropadome savos 2014. gada 24. oktobra secinājumos pauda nopietnas bažas par spriedzi, kas atsākusies Vidusjūras reģiona austrumos, un mudināja Turciju būt savaldīgai un respektēt Kipras suverenitāti pār tās teritoriālajiem ūdeņiem un Kipras suverēnās tiesības tās ekskluzīvajā ekonomikas zonā.

21. Atgādinot savus 2006. gada 11. decembra secinājumus un 2005. gada 21. septembra deklarāciju, Padome ar dziļu nožēlu atzīmē, ka Turcija, neskatoties uz atkārtotiem aicinājumiem, joprojām atsakās pildīt savu pienākumu pilnībā un bez diskriminācijas īstenot Asociācijas nolīguma Papildprotokolu attiecībā pret visām dalībvalstīm, lai gan tā izpilde varētu dot nozīmīgu stimulu sarunu procesam. Ja šajā jautājumā nebūs progresa, Padome saglabās savus 2006. gada pasākumus, kam būs ilgstoša ietekme uz sarunu vispārējo gaitu. Turklāt Turcija diemžēl joprojām nav guvusi progresu nepieciešamajā attiecību normalizēšanā ar Kipras Republiku. Padome atgādina savu nostāju par ES dalībvalstu iestāšanos starptautiskās organizācijās. Padome vēlreiz atkārto, ka visu dalībvalstu atzīšana ir nepieciešams pievienošanās procesa elements. Padome aicina Komisiju turpināt cieši sekot līdzi visiem jautājumiem, uz kuriem attiecas 2005. gada 21. septembra deklarācija, un īpaši ziņot par tiem nākamajā gada ziņojumā. Uz šā pamata Padome turpinās cieši vērot un pārskatīt gūto progresu saskaņā ar tās attiecīgajiem secinājumiem. Padome atkārtoti pauž aicinājumu bez turpmākas kavēšanās gūt progresu.

22. Padome atzinīgi vērtē pušu apņemšanos atrisināt Kipras problēmu, kā liecina 2014. gada 11. februāra kopīgā deklarācija un kā atkārtoti apstiprināts 2015. gada 30. oktobra paziņojumā. Norādot, ka pēdējā gada laikā notikuši pozitīvi pavērsieni, un kā uzsvērts sarunu programmā, Padome cer, ka Turcija aktīvi atbalstīs sarunas, kuru mērķis ir panākt taisnīgu, vispusīgu un dzīvotspējīgu Kipras problēmas risinājumu Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas satvarā saskaņā ar attiecīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām un atbilstīgi principiem, kas ir Savienības pamatā. Turcijas apņēmībai un konkrētam ieguldījumam šādā vispārējā risinājumā joprojām ir izšķiroša nozīme.

MELNKALNE

23. Padome atzinīgi vērtē pastāvīgo progresu pievienošanās sarunās ar Melnkalni. Padome pozitīvi vērtē uzlabojumus tiesiskajā regulējumā tiesiskuma jomā un jaunu iestāžu veidošanā paveikto darbu. Lai sarunu process kopumā noritētu raiti, tagad ir svarīgi panākt, lai visa tiesību sistēma dotu konkrētus rezultātus; jo īpaši ir jāgūst stabili panākumi cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai garantētu vārda brīvību un plašsaziņas līdzekļu brīvību, turpinātu valsts pārvaldes reformu, nostiprinātu iestāžu neatkarību, kā arī lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi.

24. Padome aicina visas politiskās partijas rīkoties atbildīgi un atsākt konstruktīvu dialogu, par galveno forumu politiskām debatēm izmantojot parlamentu. Turklāt svarīgi būs pilnībā īstenot jaunos tiesību aktus vēlēšanu jomā.

25. Padome ar gandarījumu atzīmē Melnkalnes pozitīvo lomu reģionālās sadarbības turpmākā attīstīšanā un labu kaimiņattiecību veicināšanā. Turklāt Padome uzslavē Melnkalni par sadarbību ārpolitikas jautājumos un jo īpaši – par tās pilnīgo pieskaņošanos ES nostājām ārpolitikas jautājumos.

26. Konferences par pievienošanos Eiropas Savienībai nākamajā sanāksmē 2015. gada 21. decembrī Padome cer atvērt jaunas sarunu sadaļas.

SERBIJA

27. Padome atzinīgi vērtē nozīmīgos pasākumus, ko Serbija ir paveikusi iepriekšējā gada laikā, kas 2015. gada 14. decembra konferencē par pievienošanos Eiropas Savienībai deva iespēju atvērt pirmās sadaļas sarunās par pievienošanos ES. Padome pozitīvi vērtē to, ka Serbija iesniedza savus rīcības plānus par 23. sadaļu (Tiesu iestādes un pamattiesības) un par 24. sadaļu (Tiesiskums, brīvība un drošība), kuriem būtu jāsniedz skaidras norādes turpmākām reformām un stabilu panākumu gūšanai šajās jomās. Padome atgādina, ka progress šajās sadaļās būs jāpanāk līdztekus panākumiem sarunās kopumā.

28. Padome mudina Serbiju arī turpmāk saglabāt šo pozitīvo ievirzi un intensificēt leģislatīvas reformas un to iedarbīgu īstenošanu galvenajās – gan tiesu iestāžu reformas, gan korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanas, gan vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības – jomās. Īpaša uzmanība jāpievērš pilnīgai pamattiesību ievērošanai, ieskaitot vismazāk aizsargāto grupu, jo īpaši romu, aizsardzībai, kā arī tam, lai tiktu reāli īstenoti tiesību akti par minoritāšu aizsardzību, nediskriminējošai attieksmei pret nacionālajām minoritātēm visā Serbijā – tostarp tādās jomās kā izglītība, minoritāšu valodu lietošana, piekļuve plašsaziņas līdzekļiem un reliģiskajiem pakalpojumiem minoritāšu valodās – un diskriminācijas ierobežošanai seksuālās orientācijas vai dzimumidentitātes dēļ. Padome gaida, kad Serbija iesniegs jau iepriekš paredzētos stratēģiskos dokumentus. Turpmāki panākumi ir nepieciešami arī demokrātisko iestāžu neatkarības un valsts pārvaldes jomās, kā arī funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā.

29. ES atzinīgi vērtē nozīmīgos panākumus, kas gūti ES sekmētajā dialogā, jo īpaši ar 25. augusta vienošanos. Padome mudina Serbiju drīzumā īstenot savu daļu no minētās vienošanās un iesaistīties konstruktīvā sadarbībā ar Kosovu, sagatavojot un īstenojot turpmākas vienošanās. Serbijai ir jāsaglabā aktīva un konstruktīva iesaiste normalizācijas procesā ar Kosovu, kurā ir panākts nozīmīgs progress, jo īpaši ar 2015. gada 25. augustā panākto vienošanos. Padome turpinās cieši sekot līdzi Serbijas pastāvīgai iesaistei tajā, lai gūtu uzskatāmu un ilgtspējīgu progresu attiecību normalizēšanā ar Kosovu, tostarp labticīgi īstenojot visas līdz šim panāktās vienošanās, tā lai Serbija un Kosova varētu turpināt virzīties pa savu attiecīgo Eiropas ceļu, vienlaikus nepieļaujot, ka viena no tām var bloķēt otras centienus, un tādā perspektīvā, ka tās abas spēj pilnībā izmantot savas tiesības un pildīt savus pienākumus. Padome atgādina, ka – atbilstīgi sarunu programmai – līdztekus progresam Serbijas pievienošanās sarunās, ir jāgūst panākumi attiecību normalizācijā ar Kosovu saskaņā ar 35. sadaļu.

30. Padome ar gandarījumu atzīmē Serbijas pieaugošo konstruktīvo iesaisti reģionālajā sadarbībā. Serbijai arī turpmāk būtu jānostiprina labas kaimiņattiecības. Padome aicina Serbiju pakāpeniski pieskaņoties ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai atbilstoši sarunu programmai.

STABILIZĀCIJAS UN ASOCIĀCIJAS PROCESS

BIJUSĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

31. Padome atkārtoti apliecina savus secinājumus par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, kas pieņemti 2014. gada decembrī un 2015. gada aprīlī un jūnijā, ES saistības saskaņā ar Saloniku programmu un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas kandidātvalsts statusu. Padome atkārtoti pauž nepārprotamu atbalstu bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas pievienošanās procesam ES.

32. Padome atkārtoti pauž nopietnas bažas par stāvokli valstī, jo īpaši par smago politisko krīzi, ko raksturo uz konfrontāciju vērsta politiskā kultūra, kompromisa kultūras trūkums, regress vārda brīvības un tiesu iestāžu neatkarības jomās, kā arī pieaugošs uzticības zudums publiskām iestādēm. Padome atzinīgi vērtē jūnija un jūlija politisko vienošanos, pieņemot zināšanai pasākumus, kas līdz šim paveikti tās īstenošanai, tostarp opozīcijas atgriešanos parlamentā un izmaiņu pieņemšanu vēlēšanu likumā, un aicina visas iesaistītās personas pilnībā un konstruktīvi īstenot minēto vienošanos saskaņā ar grafiku un mērķiem, par kuriem panākta vienošanās, valsts un tās iedzīvotāju interesēs. Padome atkārto aicinājumu valstī īstenot konstruktīvāku un ietverošāku politisko dialogu. Padome uzsver, ka ir svarīgi 2016. gada aprīļa vēlēšanas sarīkot uzticamā veidā atbilstoši starptautiskajiem standartiem, un aicina visas iesaistītās personas nodrošināt vienādus apstākļus un īstenot vēlēšanu reformas atbilstīgi EDSO/*ODIHR* ieteikumiem.

33. Padome vēlreiz atkārto, ka ir svarīgi nekavējoties veikt rūpīgu un neatkarīgu izmeklēšanu saistībā ar apgalvojumiem par pārkāpumiem, par ko kļuvis zināms no noklausītām sarunām, un ar to saistītajiem uzraudzības trūkumiem un atzinīgi vērtē īpašā prokurora iecelšanu un parlamentārās izmeklēšanas komitejas izveidi, lai izvērtētu attiecīgi tiesisko un politisko atbildību. Tā aicina attiecīgās iestādes atbalstīt minēto struktūru neatkarīgu darbību.

34. Padome atkārtoti aicina atbilstīgās iestādes pilnībā, objektīvi un pārredzami izmeklēt notikumus Kumanovā 2015. gada 9. un 10. maijā.

35. Padome atkārtoti aicina visas iesaistītās personas izpildīt savu apņemšanos īstenot steidzamās reformu prioritātes, lai novērstu sistēmiskās tiesiskuma problēmas, tostarp saistībā ar pārkāpumiem pamattiesību, tiesu iestāžu neatkarības, plašsaziņas līdzekļu brīvības un vēlēšanu jomā, saistībā ar korupciju, valsts iestāžu politizēšanu un valsts un partiju sajaukšanos un pārraudzības trūkumiem. Lai izvērtētu steidzamajās reformu prioritātēs atspoguļotos sistēmiskos trūkumus tieslietu, korupcijas, pamattiesību un iekšlietu jomās, Padome atzinīgi vērtē Komisijas nodomu turpināt ciešu uzraudzību minētajās jomās, tostarp saistībā ar augsta līmeņa dialogu pievienošanās jautājumos.

36. Ātri ir jāpabeidz Ohridas pamatnolīguma pārskatīšana, un ir jāīsteno tās ieteikumi.

37. Kā izklāstīts iepriekšējos Eiropadomes un Padomes secinājumos, joprojām ir svarīgi uzturēt labas kaimiņattiecības, tostarp ANO aizgādībā rast sarunās saskaņotu un visām pusēm pieņemamu risinājumu attiecībā uz nosaukumu. Šajā sakarībā Padome pozitīvi vērtē galveno politisko partiju vadītāju attiecīgo apņemšanos saskaņā ar 2. jūnija vienošanos. Ieilgušajām diskusijām par nosaukumu ir nekavējoties jāpanāk galīgs risinājums. Būtu jāizvairās no darbībām un paziņojumiem, kuri negatīvi ietekmē labas kaimiņattiecības. Padome atzīmē, ka joprojām tiek uzturēti kontakti augstā līmenī un ekspertu kontakti starp bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku un Bulgāriju, kuru mērķis ir stiprināt labas kaimiņattiecības, un pauž cerību, ka tas dos konkrētus rezultātus.

38. Padome pieņem zināšanai, ka Komisija ir gatava paplašināt savu ieteikumu sākt pievienošanās sarunas ar bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku ar nosacījumu, ka tiek turpināta jūnija un jūlija politiskās vienošanās īstenošana un tiek panākts būtisks progress steidzamo reformu prioritāšu īstenošanā.

39. Padome – atbilstoši 2014. gada decembra secinājumiem un noteiktajiem nosacījumiem – pie jautājuma par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku atgriezīsies pēc šajā valstī 2016. gada aprīlī paredzētajām vēlēšanām, pamatojoties uz Komisijas atjaunināto informāciju, kas gaidāma pirms vasaras.

ALBĀNIJA

40. Padome atzinīgi vērtē Albānijas stabilo progresu galveno prioritāšu risināšanā, lai sāktu pievienošanās sarunas, jo īpaši valsts pārvaldes reformu un gatavošanos tiesu iestāžu sistēmas pilnīgai reformai, un mudina Albāniju turpināt šos centienus.

41. Padome atgādina, ka par pievienošanās sarunu sākšanu Eiropadome saskaņā ar iedibināto praksi apspriedīsies pēc tam, kad Komisija būs devusi novērtējumu, ka Albānija ir pietiekamā mērā izpildījusi dalības kritērijus. Atgādinot agrākos Padomes secinājumus, tostarp 2014. gada jūnija secinājumus, Padome vēlreiz atkārto, ka Albānijai, lai sāktu pievienošanās sarunas, vajadzēs izpildīt piecas galvenās prioritātes un ka Komisija tiek aicināta papildus savam 2016. gada ziņojumam visaptveroši un detalizēti ziņot arī par Albānijas gūtajiem panākumiem saistībā ar galvenajām prioritātēm. Padome atgādina arī to, ka ir jānodrošina stabila, visaptveroša un ietveroša galveno prioritāšu īstenošana.

    Padome atzīmē, ka būs vajadzīgi turpmāki centieni saistībā ar šīm galvenajām prioritātēm, jo īpaši tiesu iestāžu reformas pasākumu kopuma pieņemšana, kā arī turpmāki stabili panākumi proaktīvā izmeklēšanā, kriminālvajāšanā un galīgo notiesājošo spriedumu pieņemšanā visos līmeņos cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, tostarp cīņā pret ieroču un narkotiku nelikumīgu tirdzniecību. Padome uzsver, ka tiesu iestāžu reforma ir būtiska Albānijas turpmākai virzībai ES pievienošanās procesā un tā varētu kļūt par katalizatoru pārējām reformām. Tajā pašā laikā Padome vēlreiz atkārto, ka vajadzīgi iedarbīgi leģislatīvi un politikas pasākumi, lai stiprinātu cilvēktiesību aizsardzību un pret diskrimināciju vērstu politiku, tostarp vienlīdzīgu attieksmi pret visām minoritātēm un pie tām piederīgu personu piekļuvi tiesībām visā Albānijā, kā arī lai īstenotu īpašumtiesības.

42. Padome sagaida, ka tiks pieņemti un īstenoti tiesību akti par kriminālpārkāpēju izslēgšanu no publiskiem amatiem; tam būtu jāvairo iedzīvotāju uzticība saviem politiskajiem pārstāvjiem un publiskajām iestādēm. Tā vēlreiz atkārto, ka Albānijai būtu jāīsteno ekonomikas reformas, kas vērstas uz konkurētspējas palielināšanu, un mudina Albāniju turpināt risināt jautājumu par ekonomikā plaši izplatītajām neoficiālajām attiecībām un uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi, kur ir vajadzīgi turpmāki centieni.

43. Padome uzsver, ka virzībai uz ES būtisks būs konstruktīvs un ilgtspējīgs valdības un opozīcijas dialogs par reformām, kas saistītas ar ES.

44. Padome atzinīgi vērtē Albānijas pastāvīgo konstruktīvo iesaistīšanos reģionālajā sadarbībā un uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt labas kaimiņattiecības, kam arvien ir būtiska nozīme. Padome augstu vērtē arī Albānijas pastāvīgo pilnīgo pieskaņošanos ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai.

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

45. Padome atzinīgi vērtē apstākli, ka Bosnija un Hercegovina ir atgriezusies uz reformu ceļa, kas vajadzīgs, lai gūtu panākumus virzībā uz integrāciju ES. Padome atzinīgi vērtē to, ka Bosnijas un Hercegovinas iestādes 2015. gada jūlijā ir pieņēmušas reformu programmu un 2015. gada oktobrī – attiecīgu rīcības plānu. Atzīmējot, ka valsts šogad ir sākusi virzību uz Savienību, Padome aicina Bosnijas un Hercegovinas vadību saglabāt pozitīvu impulsu, sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību turpinot īstenot reformas. Saskaņā ar iepriekšējiem Padomes secinājumiem, jo īpaši 2014. gada decembra secinājumiem, ES, lai tā varētu izskatīt Bosnijas un Hercegovinas dalības pieteikumu, ir vajadzīgs nozīmīgs progress reformu programmas īstenošanā.

46. Tādēļ Padome mudina Bosnijas un Hercegovinas iestādes arī turpmāk rīkoties saskaņā ar rakstisko apņemšanos, turpinot pieņemt un īstenot vajadzīgās reformas – jo īpaši tiesiskuma jomā, tostarp cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, – valsts pārvaldes reformu un sociāli ekonomiskās reformas. Padome ar bažām atzīmē regresu nosacījumos, kas attiecas uz vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības izmantošanu. Lai valsts spētu pārvarēt problēmas, kas to sagaida ceļā uz ES, būs vajadzīga arī valsts pārvaldes stiprināšana un funkcionalitātes un efektivitātes nodrošināšana visos valdības līmeņos, tostarp strauji jāizveido efektīvs koordinācijas mehānisms ES jautājumos. Šajā jomā gūtais progress Bosnijai un Hercegovinai pavērs iespējas gūt pilnīgu labumu no pieejamā ES finansējuma.

47. Padome atgādina, ka, aicinot Komisiju iesniegt atzinumu par pievienošanās pieteikumu, Padome to lūgs īpašu uzmanību pievērst tam, kā tiek īstenots tiesas nolēmums *Sejdić-Finci* lietā.

48. Padome vēlreiz atkārto, ka pēc stabilizācijas un asociācijas nolīguma (SAN) stāšanās spēkā Bosnijai un Hercegovinai būtu pilnībā jāpilda savas saistības un pienākumi saskaņā ar šo nolīgumu, tostarp – steidzamā kārtā – tie, kas saistīti ar SAN pielāgošanu pēc Horvātijas pievienošanās ES. Stabilizācijas un asociācijas nolīguma, tostarp tā pielāgojumu, pilnīga īstenošana, ir svarīgs aspekts saistībā ar valsts apņemšanos integrēties ES.

49. Padome atgādina, ka strukturēts dialogs tieslietu jomā ir instruments, ar kura palīdzību pārvarēt jebkādus Bosnijas un Hercegovinas tiesu sistēmā vēl pastāvošos trūkumus, saskaņā ar Venēcijas komisijas 2013. gada ieteikumiem. Padome atkārtoti pauž nopietnas bažas par gatavošanos administratīvo vienību līmenī rīkot referendumu par valsts līmeņa tiesu varu Serbu Republikā. Šāda referenduma rīkošana apdraudētu Bosnijas un Hercegovinas kohēziju, suverenitāti un teritoriālo integritāti. Tas varētu arī negatīvi ietekmēt centienus uzlabot visu Bosnijas un Hercegovinas iedzīvotāju sociāli ekonomisko situāciju un gūt turpmākus panākumus virzībā uz integrāciju ES.

KOSOVA

50. Padome gandarīti atzīmē, ka oktobrī tika parakstīts stabilizācijas un asociācijas nolīgums (SAN) ar Kosovu. Šis nolīgums, kuru slēdz tikai ES, ir pirmais visaptverošais nolīgums starp ES un Kosovu. Tā gaidāmā noslēgšana, stāšanās spēkā un īstenošana neskar dalībvalstu nostājas par statusu. Ņemot vērā gaidāmo Komisijas ziņojumu par Kosovas progresu vīzu ceļveža prasību izpildē, Padome uzsver, ka ir svarīgi izpildīt visus vīzu režīma liberalizācijas nosacījumus, un mudina Kosovu turpināt centienus, lai gūtu panākumus vīzu režīma liberalizācijas procesā. Padomes nolūks atsākt diskusijas par pamatnolīgumu, kas ļautu Kosovai piedalīties Eiropas Savienības programmās, neskar dalībvalstu nostājas par statusu.

51. Padome atzinīgi vērtē Kosovas lēmumu izveidot speciālo lietu palātas un mudina Kosovu nekavējoties pabeigt visas procedūras, lai speciālo lietu palātas varētu uzsākt darbu cik drīz vien iespējams.

52. Steidzami jāatrisina pašreizējā politiskā pretstāve Kosovā. Padome nosoda šo vardarbības izmantošanu, jo īpaši politiskiem mērķiem, un opozīcijas partiju īstenoto asamblejas bloķēšanu un aicina to nekavējoties izbeigt. Padome aicina ievērot tiesiskumu un atsākt normālu parlamenta darbu saskaņā ar atbilstīgajiem noteikumiem un procedūrām. Visām iesaistītajām personām būtu jāsniedz ieguldījums kopīgajos centienos ar politiska dialoga palīdzību atrisināt problēmas un būtu ātri jāiesaistās visu to aspektu īstenošanā, kas ietverti Kosovai paredzētajā Eiropas programmā reformu jomā.

53. Padome aicina Kosovu lielu uzmanību pievērst visaptverošu reformu īstenošanai, kas vajadzīgas, lai izpildītu pienākumus, kuri paredzēti stabilizācijas un asociācijas nolīgumā (SAN). Tam, kā arī Kosovas daudzo problēmu risināšanai būs vajadzīga stabila un stingra politiska griba no Kosovas puses un ilgstoša palīdzība no ES. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tiesiskuma, tostarp tiesu varas neatkarības, uzlabošanai. Kosovai ir jāstiprina cīņa pret organizēto noziedzību un korupciju un jāgūst stabili panākumi, veiksmīgi īstenojot kriminālvajāšanu augsta līmeņa lietās. Tādas svarīgas reformas kā vēlēšanu reforma un valsts pārvaldes reforma ir jāveic prioritārā kārtā. Būtu efektīvi jāveicina un jāaizsargā cilvēktiesības visā Kosovā, tostarp jānodrošina pilnīga aizsardzība kultūras un reliģijas mantojumam. Šajā sakarībā Padome pozitīvi vērtē Kosovas neseno apņemšanos. Būtu jārisina problēmas saistībā ar minoritātēm un neaizsargātām grupām piederīgu personu iekļaušanu un aizsardzību, kā arī sociālās kohēzijas stiprināšanu.

54. ES arī turpmāk šai valstij paredzētās Eiropas programmas reformu ietvaros sniegs atbalstu Kosovas sociāli ekonomiskajai attīstībai, tostarp sniedzot finansiālu un tehnisku palīdzību. Padome mudina Kosovu izmantot savu 2016. gada ekonomikas reformu programmu kā pamatu izaugsmei un nodarbinātībai. Šajā programmā būtu jāatspoguļo ieteikumi, kas sniegti 2015. gada maijā notikušā ekonomikas un finanšu dialoga starp ES un Rietumbalkāniem kopīgajos secinājumos. Šajā sakarībā Padome mudina Kosovu risināt sociāli ekonomiskos jautājumus, kas tās iedzīvotājiem izraisa tiešas bažas, un panākt plašu sabiedrības atbalstu šai reformu programmai. Regulatīvajām un pārraudzības struktūrām vajadzētu būt gatavām pilnībā darboties. Kosovai jāizpilda savas saistības sakarā ar Kosovas A elektrostacijas, kas ir vislielākais piesārņojuma avots Rietumbalkānos, ekspluatācijas pārtraukšanu un vides rehabilitāciju.

55. ES atzinīgi vērtē nozīmīgos panākumus, kas gūti ES sekmētajā dialogā, jo īpaši ar 2015. gada 25. augustā panākto vienošanos. Padome mudina Kosovu ātri īstenot savu daļu no minētās vienošanās un iesaistīties konstruktīvā sadarbībā ar Serbiju, sagatavojot un īstenojot turpmākas vienošanās. Kosovai ir jāturpina aktīvi un konstruktīvi piedalīties attiecību normalizācijas procesā ar Serbiju. Padome turpinās cieši sekot līdzi Kosovas pastāvīgai iesaistei centienos gūt uzskatāmus un ilgtspējīgus panākumus attiecību normalizēšanā ar Serbiju, tostarp labticīgi īstenojot visas līdz šim panāktās vienošanās, lai Kosova un Serbija varētu katra pa savu attiecīgo ceļu turpināt virzību uz Eiropu, vienlaikus nepieļaujot, ka viena no tām bloķētu otras centienus, un ar perspektīvu abām būt spējīgām pilnībā īstenot savas tiesības un pildīt savus pienākumus. Padome atgādina, ka progress attiecību normalizēšanas procesā ar Serbiju ir būtisks princips stabilizācijas un asociācijas nolīgumā, un tas ir pamats attiecību veidošanā un sadarbībā starp ES un Kosovu.

56. Kosovai būtu jāturpina cieši un efektīvi sadarboties ar *EULEX* un aktīvi sekmēt to, lai *EULEX* pilnā mērā un netraucēti varētu īstenot savas pilnvaras, tostarp pēc 2016. gada jūnija atjaunotās pilnvaras.